

Στην ελληνική γλώσσα κάθε φωνολογική λέξη μπορεί να έχει μία μόνο τονισμένη συλλαβή και η συλλαβή αυτή πρέπει να είναι μία από τις τρεις τελευταίες της φωνολογικής λέξης. Έτσι λοιπόν, σε κάθε φωνολογική λέξη υπάρχει μια συλλαβή που ξεχωρίζει, και η συλλαβή αυτή λέγεται ότι φέρει τόνο. Οι τρεις τελευταίες συλλαβές μιας φωνολογικής λέξης ονομάζονται προπαραλήγουσα, παραλήγουσα και λήγουσα. Αν η τονισμένη συλλαβή μιας φωνολογικής λέξης είναι η προπαραλήγουσα, τότε η φωνολογική λέξη λέγεται προπαροξύτονη. Αν η τονισμένη συλλαβή είναι η παραλήγουσα τότε η λέξη λέγεται παροξύτονη, ενώ αν τονισμένη είναι η λήγουσα τότε λέγεται οξύτονη.

Ο φωνολογικός τόνος, η ιδιότητα δηλαδή μιας συλλαβής να ξεχωρίζει από τις άλλες συλλαβές μιας φωνολογικής λέξης, δεν πρέπει να συγχέεται με το τονικό σημάδι της ορθογραφίας. Όπως και άλλα ορθογραφικά χαρακτηριστικά, έτσι και το τονικό σημάδι είναι παραπλανητικό όσον αφορά στην πραγματική φύση του τονισμού. Μάλιστα το ισχύον σύστημα τονισμού της νέας ελληνικής γλώσσας, το μονοτονικό, αν και είναι πολύ ελιτωμένο για τις ανάγκες της γλώσσας σε σχέση με το παλαιότερο πολυτονικό, δεν είναι ούτε εντελώς συνεπές αλλά ούτε και εκφράζει με ακρίβεια την έννοια του φωνολογικού τόνου.

Για παράδειγμα, μονοσύλλαβες λέξεις όπως «γη» (ουσιαστικό) και «δεν» (μόριο), δεν λαμβάνουν τονικό σημάδι (επειδή είναι μονοσύλλαβες) παρότι φωνητικά τονίζονται : «στη γη», «δεν έχω». Αντίθετα, δισύλλαβες λέξεις όπως «από» (πρόθεση) και «ότι» (αναφορικός σύνδεσμος) λαμβάνουν τονικό σημάδι (επειδή έχουν πάνω από μία συλλαβή) παρότι φωνητικά δεν τονίζονται : «από την πόλη έρχομαι», «είπα ότι θα έρθω».

Λογοτεχνία

1. Holton D. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
2. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
3. Πετρούνιας Ε. Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση. Φωνητική και εισαγωγή στη φωνολογία. – Ζήτη, 2002
4. Πρωτόπαπας Α. Εισαγωγή στη Φωνητική. – Αθήνα, 2003
5. Τριανταφυλλίδης Μ. Νεοελληνική Γραμματική (της Δημοτικής). – Θεσσαλονίκη: . Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 1973

Гаргасва О.В. «Наголос у новогрецькій мові»

УДК 378.091.212-047.22

Киор Ю.А., к.філол.н., доцент кафедри грецької філології та перекладу

РОЗВИТОК «SOFT SKILLS» У СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Щоб досягти успіху в сучасному світі, який так швидко та стрімко розвивається, недостатнім є наявність лише ґрунтовних знань та досвіду. Необхідними стають так звані особливі навички, які називають «гнучкими», «м'якими» або «soft skills» чи «софт скіли». Це – комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність і, на відміну від спеціалізованих навичок, не пов'язані з конкретною сферою [4].

На думку В. Білика, сам термін «гнучкі навички» об'єднує декілька понять, які стосуються різних аспектів забезпечення ефективної роботи в колективі. Загалом, ці поняття підпадають під три основних напрями:

- Комунікація
- Взаємодія
- Продуктивність / робоча етика

Фактично «гнучкі навички» є практичним відбиванням особистих рис людини [1].

Питання розвитку «soft skills» як важливої складової конкурентоспроможності майбутнього фахівця розглянуті у дослідженнях вітчизняних науковців О. Глазунової, Т. Волошиної, В. Корольчук, Ж. Діденко, І. Паславської та багатьох інших.

До основних категорій гнучких навичок В. Білик відносить такі:

1. Комунікація
2. Колективна взаємодія
3. Гнучкість
4. Розв'язання проблем \ викликів
5. Критичне мислення
6. Уникання конфліктів
7. Відповідальність та рішучість [1].

Проаналізувавши наявні класифікації, Ж. Діденко виділяє такі три групи м'яких навичок («soft skills»), які відповідають завданням, вирішуваним за допомогою відповідних умінь. Перша група – комунікативні навички, що співвідносяться з виконанням завдань, спрямованих на взаємодію з іншими людьми. Друга група – особистісні навички, пов'язані з управлінням особистісними якостями. Третя група – професіональні навички, що співвідносяться з виконанням професіональних завдань [3, с. 266].

І. Паславська вважає, що передовими методами у процесі вивчення іноземної мови, які базуються передусім на особистісно орієнтованому підході до студента, спрямованому на розвиток творчого потенціалу студентів, комунікативних навичок, вміння мислити та швидко реагувати, є використання інтерактивних методів навчання. Відповідно залежно від мети заняття та форм організації діяльності студентів можна виділити 4 групи технологій інтерактивного навчання: інтерактивні технології кооперованого навчання, інтерактивні технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань [5, с. 197].

О. Глазунова, Т. Волошина, В. Корольчук пропонують п'ять груп «soft skills» для майбутніх фахівців з інформаційних технологій: управлінські, комунікативні, особистої ефективності, стратегічного управління та управління інформацією. Кожна група містить визначений перелік вмінь та навичок, якими має володіти випускник ІТ-фаху університету [2, с.93].

Отже, м'які навички – це вміння людини, які сприяють міжособистісному спілкуванню, проявленню особистісних якостей, а також об'єднують професійні навички (наприклад, робота в команді, лідерство, успішна взаємодія з клієнтами) [3, с. 269].

Література

1. Білик В. Що таке гнучкі навички та чому вони важливі? URL: <https://volodymyrbilyk.medium.com/%D1%89%D0%BE->

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B5-%D0%B3%D0%BD%D1%83%D1%87%D0%BA%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D1%87%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%B2%D0%BE%D0%BD%D0%B8-%D0%B2%D0%B0%D0%B6%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%96-658212d901c>

(дата звернення: 10.12.2021).

2. Глазунова О. Г., Волошина Т. В., Корольчук В. І. Розвиток “soft skills” у майбутніх фахівців з інформаційних технологій: методи, засоби, індикатори оцінювання. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. С. 93–106.

3. Діденко Ж. Формування м’яких навичок (“soft skills”) на заняттях англійської мови у майбутніх менеджерів в умовах дистанційного навчання. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип 35. Т. 2. С. 266-271.

4. М’які навички.

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%27%D1%8F%D0%BA%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8

(дата звернення: 10.12.2021).

5. Паславська І.С. Розвиток у студентів “soft skills” у процесі вивчення іноземної мови як необхідний компонент конкурентоспроможності майбутніх фахівців. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2020. № 3 (334). С. 196-204.

УДК 81’1(043)

Кобиленко Н.К., старший викладач кафедри грецької філології та перекладу

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: НЕВЕРБАЛЬНИЙ АСПЕКТ

У житті сучасної людини все більшого значення набуває безпосередня й опосередкована взаємодія з представниками інших етнокультурних спільнот. Глобалізація економіки, розвиток туризму і бізнесу, міграційні процеси, освітня інтеграція зумовлюють активні міжкультурні відносини. Для подальшого розвитку світової цивілізації необхідно налагоджувати діалог представників різних культур, оскільки незнання етнокультурних особливостей як вербальної, так і невербальної комунікації негативно впливає на процес спілкування, призводить до стереотипного сприйняття носіїв інших культур, спричинює помилки в комунікативній поведінці індивідів.

Різним аспектам міжкультурної комунікації присвячено праці Е. Холла, М. Бергельсона, Ф. Бацевича, О. Селіванової, В. Манакіна, П. Донця, А. Вежбицької, О. Леонтович, Т. Грушевицької, Д. Гудкова, В. Садохіна, С. Тер-Мінасової та ін. Проблема міжкультурної відповідності невербальних засобів пов’язана з проблемою їхньої інтерпретації в різних етнокультурах і можливістю або неможливістю перекладу, оскільки людина як особистість формується в певному лінгвокультурному просторі й засвоює специфічні для кожного етносу знаки невербальної культури, правила їхнього використання і тлумачення. Так, наприклад, в українській, російській, іспанській аудиторії звук “ш-ш” сприймають як заклик до тиші, а в американській аудиторії “шикання” є вираженням незадоволення. Свист, навпаки, означає в американців захоплення, і вони можуть свистіти навіть під час лекцій, що є неприпустимим у вітчизняній культурній традиції.